

Projektbeskrivning för Familjehem

Beskrivning av projektägaren Föreningen Skyddsvärnet i Stockholm

Föreningen Skyddsvärnet i Stockholm är en ideell förening som bildades 1910 som en enskild hjälporganisation för frigivna fångar och deras familjer med huvudsyftet att förbättra integreringen i samhället av dem som avtjänat sitt straff. Den bärande principen (sedan föreningen bildades 1910) för rehabiliteringen är ”Hjälp till självhjälp”.

Idag bedriver Skyddsvärnet olika former av socialt utvecklingsarbete för klienter i Stockholmsregionen med syfte att medverka till en human kriminalvård och socialtjänst som minskar risken för återfall. Exempel på verksamheter är behandlingsprogram för alkohol- och narkotikamissbrukare, kriminalitetsprogram, boendestöd för ungdomar, mellanvårdsprogram och familjevård. Föreningen anordnar 3-4 gånger om året debatter för att belysa effekten av olika metoder och påföljder.

Skyddsvärnets uppgift enligt målparagrafen i stadgarna.

... har till uppgift att bedriva verksamhet som syftar till social rehabilitering. Verksamheten skall huvudsakligen inriktas på kriminalvårdens klienter och har till syfte att förebygga brott och utslagning i samhället. Utgångspunkten skall vara att värna om allas lika värde. Den huvudsakliga målgruppen utgörs av klienter från kriminalvård och angränsande områden. Föreningen skall företrädesvis verka i storstockholmsområdet.

Det övergripande målet för Skyddsvärnet är att klienterna kan leva i frihet från kriminalitet och missbruk efter avslutad behandling.

Organisationen

Varje medlem (individ) har en röst på föreningens årsmöte, som är föreningens högsta beslutande organ. Årsmötet har till uppgift att granska verksamheten och dra upp riktlinjer för framtiden. Alla medlemmar har rätt att skriva motioner till årsmötet. Årsmötet väljer också en styrelse som ska leda verksamheten fram till nästa årsmöte. Styrelsen består av ordförande och 7 ordinarie ledamöter (totalt 2 kvinnor och 6 män), vilka kommer från olika verksamhetsområden. Inom styrelsen finns ett arbetsutskott och andra arbetsgrupper vid behov. Till sitt förfogande har styrelsen ett kansli, vilket i sin tur har olika enheter som utför den dagliga verksamheten. Skyddsvärnet har idag 62 medlemmar (29 kvinnor och 33 män), 31 anställda (19 män och 12 kvinnor) och kan erbjuda omkring 80 klienter plats i programverksamheter.

Skyddsvärnets verksamheter

Skyddsvärnet bedriver social rehabilitering av kriminella, alkohol- och narkotikamissbrukare och stödverksamhet för ungdomar i riskzonen för kriminalitet och missbruk. Vidare medverkar Skyddsvärnet till att förebygga brott och utslagning i samhället samt är opinionsbildare inom vårt verksamhetsområde.

Skyddsvärnets verksamhet präglas av:

- Humanitet och anpassning efter individ och ömsesidig respekt
- Nydanande, hög kompetens, effektivitet och resultatriktning
- ekonomiskt och verksamhetsmässigt oberoende

Björka behandlingshem, öppnades år 1918 som ett trädgårdshem för unga lagöverträdare. År 1968 flyttades verksamheten till nuvarande lokalerna i Bromma. Björka har 23 platser och har dessutom tillgång till två träningslägenheter och 8 försökslägenheter. Björka övergick år 2000 från ett övergångshem för fängelsedömda till ett behandlingshem med 12-stepsprogram, som utöver det traditionella innehållet även är inriktat på kriminalitet. Verksamheten vänder sig till vuxna män från 18 år som utvecklat kemiskt beroende och en kriminell livsstil. Verksamheten har ett gott rykte och Skyddsvärnet har ramavtal för Björka med 17 kommuner, främst i Stockholmsregionen. Björka kriminalitetsprogram har blivit uppmärksammat av andra behandlingsenheter som köpt kriminalitetsbehandling av Björka.

Stenby Gård, startades år 2004 som behandlingshem för kvinnor för att tillgodose de behov som finns framför allt inom kriminalvården av behandlingshem anpassad till kvinnors behov. Stenby Gård ligger i Knivsta och har 8 platser. Skyddsvärnet delar på ansvaret med ägarna till fastigheten Stenby Gård som står för det miljöterapeutiska arbetet medan Skyddsvärnets personal arbetar med 12-stepsbehandling och det löpande socialkurativa klientarbetet.

Björka öppenvård, används bla för klienter som bor i familjehem men även som alternativ till de som inte kan/bör vara kvar på Björka behandlingshem. Björka öppenvårdsbehandling startade år 2005.

Boendestödet i Nybohov, syftar till att stödja utvecklingen av de unga boende med avseende på eget ansvarstagande och fortsatt utveckling för vuxenliv. Det bedöms viktigt att den unge lär sig att ta ansvar för sitt liv och att förstå att alla handlingar får konsekvenser på ett eller annat sätt. Målgruppen är ungdomar i åldern 18-25 år med psykosociala problem, som är i behov av vuxenstöd för att utveckla social kompetens och en hållbar vardagsstruktur.

Mellanvårdsprogrammet i Södertälje, startade år 1992 som ett gemensamt projekt mellan Skyddsvärnet och Södertälje kommun. Sedan starten har två personer arbetat i programmet, båda fungerar som arbetsledare och pedagoger i de arbetslag som klienterna bildar. Verksamheten, som omfattar olika typer av byggnads- och reparationsarbeten, syftar till att starta en självläkningsprocess hos alkohol- och drogmisbrukare genom framför allt arbetsträning och social träning. Genom att delta i programmet väljer klienterna bort missbruk till förmån för arbete och förnyade sociala kontakter, oftast med släktingar och/eller vänner. Målgruppen är vuxna missbrukare med ordnat boende som behöver stöd i form av arbetsträning och social och fysisk träning. Södertälje kommun svarar för flertalet placeringar i programmet.

Placeringsenheten, startade sin verksamhet år 1986 och har fn ca 20 familjehemsplatser på olika håll i landet. Placering i familjevård initieras framför allt av handläggare inom socialtjänsten, kriminalvården och psykiatrin. Den psykosociala problembilden är ofta komplicerad. Inte sällan finns det på vuxensidan barn med i bilden som far illa. För att tillgodose en del klienters behandlingsbehov har Placeringsenheten även börjat anlita externa resurser i form av psykiatriker och psykologer.

Samarbete med andra

Vi kommer i detta projekt att arbeta med Täby kommun, kontaktpersonen är Ellen Wellander. Täby kommun samarbetar i sin tur med andra norrortskommuner som tex Vallentuna, Danderyd och Österåker. I Täby kommun arbetar även Jenny Risfelt, projektledare med inriktning att fördjupa samverkan mellan Täby kommun och den ideella sektorn. Jenny arbetar direkt under kommunstyrelsen med strategiska frågor samt med olika pilotprojekt. Hon kommer att följa projektet på nära håll för att få kunskap kring det aktuella området och arbeta in det i det övergripande strategiska arbetet för att bli se vilka krav på kommunen det ställer att samarbeta med ideell sektor. Detta pilotprojekt ses alltså som ett strategisk viktigt projekt att genomföra för Täby kommun. De får dubbel nytta och glädje av det, dels gäller det själva utförandet/aktuella sakfrågan och dels ger det en kompetens till kommunen. Jenny kommer genom de olika projekt som Täby kommun har genomfört/kommer att genomföra att arbeta fram förslag till hur kommunen mer långsiktigt kan arbeta med den ideella sektorn. Angående kopplingen till AF så kommer inte familjehemmen att ta över AF:s roll och uppgifter. Att familjehemmen får en utbildning i att kunna göra mer för att deras klienter kommer ut i sysselsättning kommer mer att bli en del i det vardagliga samtalet/livet. Det kan handla om att peppa/coacha så att klienten skriver in sig på AF, vågar söka arbete, stöd i att skriva en ansökan, berätta om egna erfarenheter (lyckade och misslyckade).

Problembeskrivning

Det finns många familjehem som har ungdomar/vuxna som är långtidsarbetslösa, boende hos sig. Detta är en form av boende bland många andra. Familjehem är inte någon behandling/vård. Familjehemmen har med sina erfarenheter och kunskaper mycket mer att ge till klienterna än vad som oftast sker, vi vill utveckla detta. De flesta familjehem är också intresserade om att få mer kunskap och utveckla sitt uppdrag.

Syfte

Det övergripande syftet med projektet är att få familjehem som har kunskap och kompetens att hjälpa de boende/klienterna ut i sysselsättning.

Mål

Projektets mål är att:

- producera ett utbildningsmaterial för familjehemmen
- ha kontinuerlig handledning för familjehemmen
- genomföra kursen
- alla klienter ska ha sökt sysselsättning (arbete, studier, behandling).
- Skyddsvärnet och socialtjänsten har utvecklat sitt samarbete
- Verksamheten kan införlivas i ordinarie verksamhet

Målgrupp

En begränsad grupp (ca 20 personer) familjehem. Vi kommer att arbeta för att hälften av deltagarna är kvinnor och hälften män. Ungdomarna/unga vuxna som finns i familjehemmen kommer att vara i åldern 18-25 år.

Projektorganisation

Föreningen Skyddsvärnet i Stockholm är projektägare. En person anställs för att på 40 procents tjänst ansvara för att ta fram ett kursmaterial, hålla i utbildningen och handledningen. Det kommer även att finnas en kontaktperson på föreningens kansli som har huvudansvaret för administrationen till ESF-rådet.

Vi har klart med en projektledare som kan börja den 15/6-06. Projektledaren har bla tidigare arbetat som lärare i kriminalvården, lärare för invandrare, hållit kurser för kontaktpersoner/familjer runt om i Sverige samt har egen erfarenhet av att ha varit arbetslös. Dessutom har projektledaren under uppväxten levt med andra barn/ungdomar eftersom föräldrarna varit familjehem och kontaktfamilj under flera år.

Genomförande och tidsplan

Projektledaren arbetar 40% = 2 dagar/vecka

Juni (2 veckor)

- Projektledaren tar de första kontakterna med kontaktpersonen på Täby kommun och börjar kontakta familjehemmen.

Juli

- Projektledaren tillsammans med Täby kommun börjar ta kontakter med aktuella familjehem.
- Påbörja arbetet med att samla in material för att skriva kursmaterialet.

Aug

- Fortsätter arbetet med att ta fram deltagare (familjehem) till projektet.
- Fortsätter insamlandet av information/intervjuer för kursmaterialet
- Projektledaren informerar internt (nyhetsbrev till personalen) och externt (hemsidan och nyhetsbrev till kommuner, kriminalvården, politiker mfl) om att projektet startat och berättar om dess innehåll

Sept

- Börjar skriva på kursmaterialet
- Under september ha tillräckligt många intresserade deltagare

Okt

- Träffa deltagarna (gemensamt) för ett första möte
- Fortsätta skriva på kursmaterialet

Nov

- Träffa deltagarna för att planera utbildningstiderna
- Fortsätta skriva på kursmaterialet

Dec

- Planering (praktiska delar samt upplägget) av utbildningarna
- Skriva klart kursmaterialet

2007

Jan

- Genomföra den första utbildningen (antingen fem kvällar eller en helg)
- Dokumentera utbildningen

Februari

- Genomföra den andra utbildningen (antingen fem kvällar eller en helg)
- Dokumentera utbildningen

Mars

- Diskussion med deltagarna och feedback kring kursmaterialet och upplägget på utbildningen
- Göra justeringar i kursmaterialet
- Startar handledningen för familjehemmen/deltagarna

April

- Fortsätta med handledningen – vilket ska gå över i ordinarie verksamhet.
- Planering av ett seminarium om projektets resultat (seminariet genomförs utanför projektet – hösten 2007)

Maj

- Slutrapport skrivs
- Påbörjar avslutet med inblandade personer och att lämna över projektet till ordinarie verksamhet
- Handledningen görs nu i ordinarie verksamhet

Juni

- Avslutar projektet på ett ordentligt sätt genom att ha en form av avslutningssamtal med alla inblandade i Täby kommun och familjehemmen.
- För över det slutliga till Skyddsvärnet som enligt planering ska införliva detta arbete, utbildningar och handledning, i sin ordinarie verksamhet.

Under hela projektet/varje månad:

- Hålls en kontinuerlig kontakt med kontaktpersonen i Täby kommun och familjehemmen.
- Informeras kontinuerligt internt och externt om projektet
- Dokumenterar utbildningarna och annat som händer i projektet (en form av loggbok)

Hur ska materialet vara upplagt (utkast)

- Kommunens uppbyggnad och ansvar enligt lag
 - o Kommunens uppbyggnad
 - o Socialtjänstlagen (SoL)
 - o Lagen om vård av missbrukare (LVM)
 - o Lagen om vård av unga (LVU)
 - o Lagen om slutna ungdomsvård (LSU)
- Familjehem
 - o Hur blir man familjehem/uppdraget
 - o Familjehemmets rättigheter och skyldigheter
 - o Kommunens/socialtjänstens rättigheter och skyldigheter
- Droger (kort info och om var man kan fördjupa sig)
- Mötet/bemötandet
 - o Samtalet
 - o Tystandsplikt/sekretess
- Arbetsmarknad
 - o Hur ser ditt nätverk ut?
 - o Hur får man arbete idag?
 - o Hur kan du som familjehem stödja din klient att komma ut i sysselsättning?
 - o Stöd som kan fås från AF (lönebidrag, praktik, OSA, särskilt anställningsstöd, plusjobb för ungdomar osv)
- Jämställdhet

Genomgående teman

Vi har under denna rubrik valt att ta två av de fyra teman, nämligen jämställdhet och IT-utveckling.

Hur beakta/främja jämställdhet mellan kvinnor och män

Inriktning i projekt blir att få hälften kvinnor/män som deltagare. De flesta familjehem är par och då blir det naturligt att i de flesta fall få hälften kvinnor/män. De som bor i familjehemmen kan vi inte påverka då det är beroende av vilka som söker hjälpen hos socialtjänsten. I kursmaterialet kommer vi att diskutera jämställdhetsfrågor som har med familjehemmsområdet att göra.

Det kommer att vara viktigt att lyfta fram både kvinnor och män i familjehem, skillnader och likheter. Det kommer även att tas med i utbildningsmaterialet diskussionsfrågor och ämnen kring hur det ser ut idag på arbetsmarknaden samt vad är ett otraditionellt/ traditionellt yrkesval? Hur arbetar man för lika möjligheter och rättigheter som kvinna och man i arbetslivet. Hur ska familjehemmen närma sig ämnen/frågor för att beslysa detta område. Hur kan familjehemmet och klienterna se om en arbetsplats är attraktiv att arbeta på för båda könen. Att familjehemmen får diskutera liknande frågor i utbildningen kommer även att ge ringar-på-vattnet-effekt då de tar med sig tankar/funderingar kring jämställdhet till sina arbetsplatser.

Hur beakta/främja IT-utvecklingen

Genom att i projektet kunna utbilda och handleda familjehemmen kan man skapa ett klimat och känsla där gruppen vågar vara öppna med varandra. Detta skulle kunna tas ett steg vidare till att familjehemmen får ett forum via Skyddsvärnets hemsida där de kan ha egna diskussioner kring aktuella ämnen eller svårigheter.

Hur kan projektet bidra till sysselsättning

När ungdomar/vuxna, som varit utanför arbetsmarknaden länge, och bor i ett familjehem så finns det stora möjligheter att påverka inställningar/attityder i denna boendeform. Det är viktigt att familjehemmen får den kunskap/kompetens som behövs för att vara ett bra stöd. Familjehemmen har i sin tur olika yrkesbakgrunder och olika kontakter/nätverk bland arbetsgivare, vilket är positivt då man behöver hitta praktikplatser mm åt klienterna. Familjehemmen är en stor resurs som inte till fullo utnyttjas/ används idag och de skulle kunna göra mycket mer för de ungdomar/vuxna som bor hos dem när det gäller att komma ut i sysselsättning.

Av de drygt 14 700 barn och unga som var föremål för heldygnsinsats, en given dag, var drygt 70 procent placerade i familjehem. (Barn och unga – insatser år 2004, Socialstyrelsen). Dessutom tillkommer ett stort (okänt) antal vuxna som är placerade i familjehem. Ett utbildningsmaterial för familjehemmen med inriktning på hur de kan stödja klienterna till en sysselsättning kan naturligtvis sprida sig till fler kommuner. Det är många personer som under en tid i livet är familjehemsplacerade och det är en mänsklig, samhällelig och ekonomisk vinst om några av dessa kommer ut i sysselsättning.

Vad i projektet skiljer sig från vår ordinarie verksamhet, är nyskapande

Skyddsvärnet har idag familjehem i sin verksamhet, där ungdomar eller vuxna kan placeras. Detta är enbart en boendeform att jämföra med andra boendeformer som Skyddsvärnet har tex boendestöd för ungdomar eller behandlingshem (då det är både boende och behandling). Att som i detta projekt se familjehemmen som en resurs i arbetet med att slussa ut klienterna i sysselsättning är något nytt. Kan man dessutom ta fram ett utbildningsmaterial på detta område för familjehemmen så kan det leva kvar efter projektets slut och också få Skyddsvärnet (ideell organisation) och socialtjänsten att kunna samarbeta på ett mer utvecklande sätt framöver.

Spridning och implementering

Spridning och implementering kommer att ske genom:

- Skyddsvärnets hemsida och socialtjänstens olika kanaler
- Skyddsvärnets nyhetsbrev till tjänstemän, politiker mfl (en gång/mån till 4-5000 st)
- Slutrapporten
- Seminarium om våra resultat
- Kursmaterialet ska användas för att kunna fortsätta med utbildning av familjehem

Hur kommer projektet att följas upp

Projektet kommer att följas upp genom att:

- lyfta fram familjehemmens erfarenheter
- materialet används i den ordinarie verksamheten både inom Skyddsvärnet och Socialtjänsten.
- ansvarig kontaktperson/samordnare på Skyddsvärnet skriver en utvärdering
- en slutrapport skrivs